

Тетяна Харченко,
доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри романської філології
та порівняльно-типологічного мовознавства,
Київський університет імені Бориса Грінченка
<https://orcid.org/0000-0002-4480-1585>
м. Київ, Україна

Анна Боцман,
здобувачка другого освітнього рівня (магістерського)
освітньої програми Мова і література (італійська),
Київський університет імені Бориса Грінченка
<https://orcid.org/0000-0002-7219-9659>
м. Київ, Україна

Формування італійськомовної компетентності в говорінні учнів з використанням практикуму «L'italiano è facile»

Formation of Italian language speaking competence in students using a manual “L'italiano è facile”

Анотація. У статті доведено, що іномовна компетентність у говорінні є найважливішою складовою процесу підготовки учнів до міжкультурної комунікації й розвиток мовленнєвих навичок є архіскладним і потребує пошуку сучасних інструментів і засобів навчання. Виявлені основні труднощі, що впливають на формування італійськомовної компетентності в говорінні в учнів старшої школи. Серед них: відсутність мотивації; психологічний дискомфорт; дефіцит лексичного запасу; мовний бар'єр; страх висловлення власної думки; надмірне використання рідної мови на уроках з іноземної мови. З метою подолання цих труднощів розроблено практикум «L'italiano è facile», який містить вправи для розвитку італійськомовної компетентності в говорінні на уроках італійської мови в учнів старших класів. Практикум поєднує в собі вправи, які розвивають в учнів навички як монологічного, так і діалогічного мовлення. Структура посібника містить у собі вправи за 6 тематичними блоками, а також лексичні додатки відповідно до кожної з тем: «Viaggio» (Подорожі), «Cucina» (Кухня), «Stare bene fisicamente» (Почуватися здоровим), «Shopping» (Шопінг), «Educazione» (Навчання). У статті представлено методичний експеримент, організований з метою перевірки ефективності розробленої системи вправ з формування італійськомовної компетентності в говорінні в учнів старшої школи у практикумі «L'italiano è facile». Сформульовано гіпотезу експерименту, описано його етапи, проаналізовано зміст та завдання перед- та післяекспериментального зрізів. Представлено та інтерпретовано

результати експериментальних зрізів, які підтвердили загальну ефективність розробленої системи вправ. Доведено, що розробка сучасних цікавих засобів навчання для вивчення італійської мови – це першочергове завдання для популяризації цієї іноземної мови в Україні.

Ключові слова: діалогічне мовлення, іншомовна комунікативна компетентність, міжкультурна комунікація, мовленнєва компетентність, монологічне мовлення, труднощі навчання говорінню.

Summary. *The article proves that foreign language competence in speaking is the most important component of the process of preparing students for intercultural communication and the development of speaking skills is extremely complex and requires the search for modern tools and teaching aids. The main difficulties influencing the formation of Italian language speaking competence in high school students have been identified. Among them: lack of motivation; psychological discomfort; vocabulary deficit; language barrier; fear of expressing one's own opinion; excessive use of the native language in foreign language lessons. In order to overcome these difficulties, the manual «L'italiano è facile» have been developed, which includes exercises for the development of speaking skills in Italian language lessons in high school students. The manual combines exercises that develop students' skills of both monologue and dialogic speech. The structure of the manual includes exercises in 6 thematic blocks, as well as lexical applications according to each of the topics: «Viaggio» (Travel), «Cucina» (Kitchen), «Stare bene fisicamente» (Feel healthy), «Shopping» (Shopping), «Educazione» (Education). The article presents a methodical experiment organized to test the effectiveness of the developed system of exercises for the formation of Italian language speaking competence in high school students in the manual «L'italiano è facile». The hypothesis of the experiment has been formulated, its stages have been described, the content and tasks of pre- and post-experimental sections have been analyzed. The results of experimental sections, which confirmed the overall effectiveness of the developed system of exercises, have been presented and interpreted. It is proved that the development of modern interesting teaching aids for learning Italian is a priority for the promotion of this foreign language in Ukraine.*

Key words: dialogic speech, foreign language communicative competence, intercultural communication, speaking competence, monologue speech, speaking skills development difficulties.

Вступ. Формування іншомовної комунікативної компетентності в говорінні в учнів – складний і багатогранний процес. Розвинуті навички іншомовного мовлення становлять фундамент для міжкультурного взаєморозуміння. Проте на практиці під час навчання іншомовного говоріння ми стикаємося з низкою проблем. Це і низький рівень мотивації учнів, недостатній рівень сформованості лексичної компетентності для вирішення поставленої мовленнєвої задачі, страх зробити помилку, надмірне використання рідної мови на уроках іноземної мови, пасивність учнів тощо. У зв'язку з цим особливого значення набуває пошук і розробка ефективних сучасних методів і засобів іншомовного навчання говоріння.

У методиці навчання іноземних мов велика увага приділяється проблемі формування, розвитку й удосконалення навичок говоріння. Етапи формування і сприймання мовленнєвої діяльності досліджувалися в різні часи психолінгвістами, психологами, мовознавцями (Л. Виготський, А. Лурія, М. Жинкін, О. Леонтьєв, І. Зимня та інші). Багато сучасних науковців зробили вагомий внесок у дослідження проблеми іншомовного говоріння як процесу комунікації (С. Ніколаєва, Н. Бориско, О. Бігич). Проте питання формування саме італійськомовної компетентності в говорінні учнів у сучасних умовах в Україні залишається не досить вивченим і потребує подальшого дослідження. До того ж бракує засобів навчання італійської мови для вітчизняних шкіл. Це й зумовило необхідність розробки та експериментальної перевірки ефективності практикуму «L'italiano è facile», метою якого є розвиток італійськомовної комунікативної компетентності в говорінні в учнів старшої школи.

Метою статті є теоретичне обґрунтування, практична розробка і експериментальна перевірка методики формування італійськомовної комунікативної компетентності в говорінні в учнів старшої школи, представленої в практикумі «L'italiano è facile». Мета статті передбачає виконання таких завдань дослідження: вивчення та аналіз праць з проведення експериментального навчання; визначення гіпотези; опис проведення передекспериментального зрізу, експериментального навчання та післяекспериментального зрізу, аналіз та інтерпретація отриманих результатів.

Методологія та методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та реалізації поставлених завдань було застосовано комплекс методів наукового дослідження: аналіз наукової літератури з методики навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти; емпіричні методи (спостереження за освітнім процесом у школах, опитування (бесіди, анкетування, тестування), експеримент); статистичні методи (аналіз проведеного експерименту; інтерпретація отриманих результатів) тощо.

Виклад основного матеріалу дослідження. Говоріння – це одна із найважливіших форм мовленнєвої діяльності під час вивчення іноземної мови, адже саме говоріння забезпечує готовність бути активним учасником міжкультурної комунікації. Формування італійськомовної компетентності в говорінні – це процес передачі та приймання інформації учнями за допомогою мовних кодів. Саме ці мовні засоби є ключовими поняттями, які розвивають іншомовну комунікативну компетентність в учнів, дають їм можливість реалізовувати усно-мовленнєву комунікацію в життєво-важливих для них сферах.

З метою перевірки рівня сформованості італійськомовної компетентності в учнів старшої школи та виявлення труднощів, які заважають ефективному опануванню навичок говоріння як одного з виду мовленнєвої діяльності, було проведено експеримент, а його висновки інтерпретовано у нашій роботі.

На **першому підготовчому етапі** експерименту було сформульовано гіпотезу дослідження, визначено мету та основні завдання експерименту, розроблено інструментарій та підготовчі роботи.

Гіпотеза, яка висувається нами: формування італійськомовної компетентності в говорінні буде ефективним, якщо вправи зосереджуватимуться безпосередньо на розвитку цього типу мовленнєвої діяльності; створення комунікативних ситуацій італійською мовою допоможе розвивати та удосконалювати компетентність у говорінні, оминаючи труднощі у спілкуванні; зменшення використання рідної мови на уроках іноземної мови гарантуватиме продуктивне опанування італійської мови учнями.

Мета експерименту полягала в тому, щоб перевірити ефективність запропонованих вправ у практикумі «L'italiano è facile» для розвитку навичок у говорінні серед учнів старшої школи. Для досягнення мети дослідження передбачено розв'язання таких завдань: визначити рівень сформованості італійськомовної компетентності в говорінні в учнів старшої школи; виявити труднощі, які заважають формуванню італійськомовної компетентності в говорінні на всіх її рівнях; з'ясувати чинники, що впливають на мотивацію учнів до реалізації монологічного чи діалогічного мовлення; проаналізувати доцільність та ефективність розроблених вправ, метою яких є розвиток італійськомовної компетентності в говорінні в учнів старших класів.

Під час підготовки до проведення експерименту ми розробили практикум «L'italiano è facile» із системою вправ, що спрямовані на розвиток італійськомовної комунікативної компетентності в говорінні. Цей посібник розроблений нами для учнів старшої профільної школи і передбачає формування навичок як у монологічному, так і в діалогічному мовленні. Варто зазначити те, що у процесі підготовки до проведення експерименту нами було розроблено вправи для проведення передекспериментального зрізу знань учнів.

Другий, основний, етап експерименту поєднує в собі такі фази:

1. Визначення методики проведення експерименту. Експериментальне дослідження проводилося з 8 березня по 2 травня 2021 року в спеціалізованій школі № 130 ім. Данте Аліг'єрі з поглибленим вивченням англійської та італійської мов м. Києва, серед учнів 10 класу. Важливо зазначити, що у зв'язку з пандемією, спричиненою вірусом

COVID-19, школярі навчались у дистанційному форматі, відповідно, експериментальне навчання проводилось дистанційно.

2. Склад учасників експерименту було поділено на дві групи: експериментальну (ЕГ) та контрольну (КГ). Розподіл на групи всіх учасників експерименту було зроблено з метою порівняння умов навчання, методів, які використовуються під час навчального процесу, а також кінцевих результатів – рівня успішності учнів. Кількість учасників ЕГ – 8 осіб, середній показник успішності учнів склав 7,8 балів; в КГ ввійшло 9 осіб із середнім балом успішності 8,1.

Завдяки відвідуванню уроків італійської мови, проведенню аналізу поведінки та психологічного стану учнів, у результаті спілкування з вчителем італійської мови ми мали можливість скласти психологічний портрет кожного з учасників експериментального навчання. Індивідуальна характеристика учнів включала в себе власне ставлення до предмета «Італійська мова», зацікавленість цим предметом, рівень вмотивованості до виконання вправ та досліджень, бажання висловлювати свої думки та реагувати на прохання вчителя.

3. Проведення експерименту. Під час першого уроку учням 10 класу було запропоновано пройти анкетування для визначення рівня їхньої зацікавленості в цьому предметі та перевірки їхнього бажання працювати. Анкета – це коротке опитування, яке включало в себе п'ять ключових запитань.

Після проведення анкетування нами було отримано такі результати:

Серед сімнадцяти учнів, які взяли участь в опитуванні, на перше запитання анкети «Чи подобається Вам відвідувати уроки італійської мови в школі?» дванадцять дали відповідь «так», це склало 70,6 %, відповідь решти учасників експерименту була «ні» – 29,4 %.

На друге запитання «Чи часто Ви виконуєте вправи для розвитку навичок говоріння (складаете діалоги, інтерпретуєте мовлення відповідно до різних комунікативних ситуацій і т. ін.)?» більшість учасників опитування дали позитивну відповідь: 88,2 % (15 учнів) і лише відповідь двох учнів була негативною.

На запитання «Чи подобаються Вам завдання та вправи, де потрібно давати відповідь в усному форматі, демонструючи власні думки та роздуми?» ми отримали такі відповіді: одинадцять учнів відповіли «так», шість учнів – «ні».

На четверте запитання анкети «Чи траплялись ситуації на уроках італійської мови, коли Ви хотіли щось відповісти, але боялися через ймовірні помилки у своєму мовленні?» чотирнадцять учнів

відповіли, що такі ситуації траплялись; троє учнів дали відповідь, що із ними таких ситуацій не виникало.

На останнє запитання запропонованої анкети отримано різні відповіді: деякі учні вибрали одну відповідь, дехто – кілька відповідей. На питання «Якщо виникають труднощі під час говоріння, на Ваш погляд, що є причиною цих труднощів?» тринадцять учнів відповіли, що вони мають труднощі у говорінні через недостатній словниковий запас; для десятих учнів такою причиною є надмірне використання української мови на уроках італійської мови; шість учнів назвали психологічний дискомфорт; двоє учнів назвали основною причиною, що спричиняє труднощі під час говоріння італійською мовою, неспроможність структурувати свої думки та дати лаконічну, чітку відповідь.

Опитування, яке ми провели серед учнів 10 класу, дає нам можливість зробити висновок, що більшості учнів подобається відвідувати уроки італійської мови. Учні мають практику використання та виконання вправ, що спрямовані на розвиток комунікативної компетентності в говорінні саме італійської мови, проте не всім ці вправи подобаються. Таку відповідь ми можемо пов'язати з тим, що велика кількість учнів мають труднощі в говорінні, вони назвали по декілька факторів, що ці труднощі спричиняють. Майже всі учні мають недостатній словниковий запас. Це заважає їм вільно висловлювати свої думки і, як наслідок, стає причиною психологічного дискомфорту під час висловлювання.

Для основного етапу експериментального дослідження характерно проведення зрізів: передекспериментального та післяекспериментального. Саме вони дають можливість проаналізувати організаційно-методичну базу навчального процесу, зіставити результати дослідження та визначити ступінь підтвердження висунутої гіпотези.

Після проходження опитування обом групам експериментального дослідження було запропоновано завдання дискусійного типу: для учнів були розроблені 4 картки на тему «La cultura d'Italia» (Культура Італії). У кожній з карток було представлено по 3 запитання, які стосуються теми культури Італії. Для виконання цього завдання ми скористалися онлайн кубиком, який генерував номер картки, кожен учень мав по 30 секунд для відповіді на запитання. Це завдання було запропоноване з метою спостереження готовності учнів говорити, ділитися своїми думками. У ході дискусії нами було помічено те, що більшість учнів не проявляла ініціативу через страх публічного висловлення, проте коли кілька учнів дали відповідь, то вже потім один за одним давали відповіді інші. Важливим

чинником полегшення процесу став той факт, що ми наголосили, що допускати помилки – нормально, не помиляється той, хто нічого не робить. Таким чином учні відповідали на запитання, уточнюючи переклад окремих слів, правильність вживання граматичних конструкцій. Тобто в учнів виникали певні труднощі під час говоріння, проте якщо вчитель буде стимулювати їх до подолання труднощів, то формування італійськомовної компетентності в говорінні буде відбуватися значно швидше.

З метою удосконалення італійськомовної компетентності в говорінні нами було розроблено систему вправ, яка стала основою практикуму «L'italiano è facile». Завдання розроблені нами таким чином, щоб учні могли самостійно розвивати себе: виконавши вправу однієї складності, вони розумітимуть, що можуть перейти на інший рівень, оскільки він для них є зрозумілим і т. ін. Під час розробки системи вправ ми зосередили увагу на підборі завдань відповідно до кожної групи. Зокрема, для розвитку монологічного мовлення (ММ) наші вправи поділяються на такі категорії: опис картинок, репродуктивні вправи (переказ написаних текстів), ситуативні вправи (надання власної оцінки відповідно до умов комунікативної ситуації). Для розвитку діалогічного мовлення (ДМ) ми запропонували таку схему вправ: I група – вправи для навчання реплікуванню, II група – вправи для засвоєння діалогічних єдностей, III група – вправи для оволодіння діалогами різних видів. Відповідно до кожної з груп вправ ми розробили практичні матеріали, а також плани-конспекти для уроків італійської мови. Завдання, запропоновані у даному практикумі, спонукатимуть учнів старших класів до розвитку навичок самостійної роботи у процесі удосконалення італійськомовної компетентності в говорінні.

Структура посібника містить у собі вправи за 6 тематичними блоками, а також лексичні додатки відповідно до кожної з тем. Кожна тема нашого посібника включає різні типи вправ та націлена на розвиток як ММ, так і ДМ. Зміст практикуму:

- *Unità 1. Viaggio (Подорожі)* – ця тема містить вправи на розвиток монологічного мовлення: «Brain Storming», визначення відповідності між містами та країнами і їх представлення у вигляді короткої історії, історія-роздум на тему улюбленого місця для відпочинку; а також вправи на розвиток діалогічного мовлення: побудова діалогу відповідно до комунікативної ситуації «Турист-представник авіакомпанії»; створення власної інтерпретації розмови на основі окремих фраз.

- *Unità 2. Cucina (Кухня)* – у цій темі також запропоновані різні види вправ: на запам'ятовування лексичних одиниць, на

повторення граматичної теми, на розвиток ДМ (створення діалогу учнями на тему «Їжа» в різних закладах харчування); збагачення ММ (опис улюбленого рецепту страви, поглиблення знань завдяки кухням світу).

- Unità 3. *Stare bene fisicamente* (Почуватися здоровим) – у цій темі ми зосередили увагу на креативності виконання вправ: менше рамок, більше власних думок. Тут ми пропонуємо взяти участь у дискусії, що допомагає чути та сприймати не лише власну думку, але й думку однокласників. Також ми пропонуємо розвивати монологічне мовлення завдяки аналізу комунікативних ситуацій та уже створених діалогів. У цій темі ми розробили вправу-гру, для якої учням необхідні фішки та кубик; головна ціль цього завдання – запам'ятовування нових лексичних одиниць; таким чином, завдяки грі вони матимуть змогу поповнити власний словниковий запас.

- Unità 4. *Educazione* (Навчання) – вправи цієї теми спрямовані на поглиблення знань про різні сфери, галузі навчання. У цьому блоці учні мають змогу поповнити свій лексичний запас назвами професій; розповісти про свій шкільний розклад; дати аргументовану відповідь на запитання «*Secondo voi è necessario studiare molti anni all'università per la gente?*» (Чи необхідно людям навчатися в університеті протягом багатьох років?), а також створити власні діалоги, давши відповідь на конкретні запитання.

- Unità 5. *Shopping* (Шопінг) – однією із вправ є «Лексичний мікрофон», запропонована з метою повторення лексики. Також ця тема поєднує різні вправи: діалог «У магазині», зіставлення назв магазинів із товаром, який можна там купити, створення своїх діалогів з використанням наведених фраз і т. ін.

- *Appendice lessicale* (Лексичний додаток) – це короткий додаток із корисними фразами відповідно до кожної з тем, за якими ми розробляли нашу систему вправ.

Отже, розроблений нами посібник має на меті, перш за все, розвиток італійськомовної компетентності в говорінні в учнів старших класів на уроках італійської мови. Практикум «*L'italiano è facile*» поєднує в собі вправи, які формують в учнів навички як монологічного, так і діалогічного мовлення; допомагають учням подолати труднощі під час спілкування італійською мовою, а також сприяють розвитку вторинної мовної особистості.

На **третьому, підсумковому, етапі** експериментального дослідження нами були підведені підсумки експерименту та проаналізовані отримані результати. Мета проведеного експериментального дослідження полягала у перевірці ефективності розробленої нами системи вправ для формування італійськомовної компетентності в

говорінні в учнів старших класів. Для того, щоб зробити об'єктивний аналіз рівня сформованості італійськомовної компетентності в говорінні в учнів, ми вирішили продемонструвати отримані результати передекспериментального та післяекспериментального зрізів через формулу В. П. Безпалька: $K=Q:N$ (у якій K – це коефіцієнт навченості, Q – загальна кількість балів, яку отримали учні під час виконання завдання; N – максимальна можлива кількість балів). Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 329 від 13.04.2011 року «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної освіти», максимально можливий бал – 12. Мінімальний коефіцієнт успішності учнів – 0,6, максимальний – 1.

Після проведення передекспериментального зрізу та аналізу отриманих результатів ми підготували таблицю, в якій зазначені середні показники навченості учнів:

Таблиця 1

**Середні показники коефіцієнта навченості учнів
згідно з результатами передекспериментального зрізу**

Група	Отримані бали		Середній бал	Середній коефіцієнт навченості
	Розуміння окремих запитань	Повнота розуміння цілісного завдання		
КГ	3,95	4,1	8,1	0,79
ЕГ	3,75	4,05	7,8	0,77
Максимальна кількість балів				
	6	6	12	1

Проаналізувавши отримані результати після проведення передекспериментального зрізу, можемо стверджувати, що розвиток навичок говоріння є фактично однаковим та потребує удосконалення. Учні продемонстрували готовність спілкуватися іноземною мовою, проте ми виявили низку чинників, що негативно впливають на рівень навичок у говорінні: сором'язливість, використання української мови, страх і т. ін. Для підвищення рівня формування італійськомовної компетентності в говорінні та розвитку навичок монологічного та діалогічного мовлення ми визначили доцільність використання практикуму «L'italiano è facile» на уроках італійської мови. Розроблені нами вправи орієнтовані безпосередньо на удосконалення навичок говоріння та адаптовані до потреб учнів.

Відповідно до результатів, отриманих у попередньому зрізі знань, наступним нашим кроком стала перевірка висунутої гіпотези. З цією метою ми перейшли до експериментального навчання в обох групах: КГ й ЕГ. У процесі експериментального навчання ми використовували різні види вправ та завдання для формування італійськомовної компетентності в говорінні в учнів.

З метою отримання об'єктивних результатів та враховуючи кращі показники КГ під час передекспериментального зрізу, нами було прийняте рішення використати різні навчальні матеріали під час експериментального навчання у двох групах. Експериментальній групі, яка продемонструвала нижчі показники під час передекспериментального зрізу, було запропоновано виконання вправ з посібника «L'italiano è facile», тоді як учні КГ виконували завдання, передбачені їхнім шкільним підручником «Progetto italiano». Ціллю такого розмежування завдань стала перевірка ефективності вправ, які запропоновані шкільним підручником, порівняно з розробленими нами вправами, що спрямовані на розвиток мовленнєвої компетентності італійської мови, відповідно до сучасних освітніх українських реалій.

Експериментальне навчання проводилось протягом двох тижнів, загальна кількість уроків – 6. Після проведення післяекспериментального зрізу знань нами було отримано результати, представлені у таблиці 2:

Таблиця 2

Середні показники рівня формування італійськомовної компетентності в говорінні згідно з післяекспериментальним зрізом

Група	Отримані бали		Середній бал	Середній коефіцієнт навченості
	Розуміння окремих запитань	Повнота розуміння цілісного завдання		
КГ	3,99	4,16	8,2	0,79
ЕГ	4,88	4,75	9	0,88
Максимальна кількість балів				
	6	6	12	1

Порівнюючи результати передекспериментального та післяекспериментального зрізів, ми бачимо, що показники КГ не зазнали істотних змін, однак дані ЕГ збільшились. Учні контрольної групи не продемонстрували покращення ефективності навчання під час експерименту, учні експериментальної групи значно покращили

свій коефіцієнт навченості. Для більш детального порівняння пропонуємо розглянути таблицю результатів показників після проведених зрізів:

Таблиця 3

Порівняння результатів передекспериментального та післяекспериментального зрізів у 10 класі

Група	Коефіцієнт навченості учнів		
	Передекспериментальний зріз	Післяекспериментальний зріз	Різниця даних
КГ	0,79	0,79	0
ЕГ	0,77	0,88	0,11

Проведення експериментального навчання дало змогу нам зробити такі висновки: розроблений нами посібник з вправами, які спрямовані на розвиток італійськомовної компетентності в говорінні в учнів старшої профільної школи, сприяв отриманню вищого показнику навченості учнів, а отже, є більш ефективним у навчанні порівняно зі шкільним підручником. Попри те, що середнє значення коефіцієнту навченості до проведення експериментального навчання у двох групах суттєво не відрізнялося: КГ – 0,79; ЕГ – 0,77, післяекспериментальний зріз продемонстрував значну різницю: КГ – 0,77; ЕГ – 0,88. Розроблені нами вправи спрямовані, перш за все, на зацікавлення учнів до вивчення італійської мови, вони відрізняються тим, що добре й логічно структуровані та мають креативну інтенцію. Крім того, порівнюючи бажання учнів під час виконання завдань, можемо сказати, що ЕГ протягом експериментального навчання продемонструвала більше зацікавлення у роботі, аніж під час передекспериментального зрізу. В учнів зменшилися напруженість і кількість труднощів, які заважали їм реалізовувати свій продукт мовлення – монолог або ж діалог.

Висновки з дослідження. У результаті дослідження з'ясовано, що основними труднощами під час навчання учнів старшої школи іншомовного говоріння виступають відсутність мотивації; психологічний дискомфорт; дефіцит лексичного запасу; мовний бар'єр; страх висловлення власної думки; надмірне використання рідної мови. Для подолання цих труднощів нами було розроблено практикум «L'italiano è facile», який містить вправи для розвитку італійськомовної компетентності в говорінні на уроках італійської мови в учнів старших класів. Структура посібника містить у собі вправи за 6 тематичними блоками, а також лексичні додатки відповідно до кожної з тем: «Viaggio» (Подорожі), «Cucina» (Кухня), «Stare

bene fisicamente» (Почуватися здоровим), «Shopping» (Шопінг), «Educazione» (Навчання).

З метою перевірки ефективності розроблених вправ нами було проведено експериментальне навчання, яке проводилось у спеціалізованій школі № 130 ім. Данте Аліг'єрі з поглибленим вивченням англійської та італійської мов м. Києва. Експериментальне навчання продемонструвало, що наші практичні розробки можуть бути ефективним та корисним матеріалом для формування італійськомовної компетентності в говорінні в учнів старшої профільної школи.

Отже, ми дійшли висновку, що говоріння як одна із форм мовленнєвої діяльності є важливим комплексом знань, навичок та вмінь, за допомогою якого учні опановують іноземну мову, реалізують своє висловлювання відповідно до мети комунікативної ситуації. Розробка сучасних цікавих засобів навчання для вивчення італійської мови – це першочергове завдання для популяризації цієї іноземної мови в Україні.

Здійснене дослідження не висчерпує всіх аспектів проблеми формування італійськомовної компетентності в говорінні в учнів старшої профільної школи. Перспективи вбачаємо у створенні системи вправ і завдань з розвитку діалогічних умінь учнів старшої профільної школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. А. с. Практикум з італійської мови для учнів старшої профільної школи «L'italiano è facile» / Т. Харченко, А. Боцман. № 107286 від 13.08.2021 р.
2. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии. Москва: «Педагогика», 1989. 192 с.
3. Бурейко Н. Психологічні особливості мовленнєвої діяльності студентів-білінгвів. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія «Психологічні науки»*. 2016. № 1. С. 12–16.
4. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов : навчальний посібник. Київ : Знання, 2010. 206 с.
5. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / за ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
6. Методика навчання іноземних мов: теорія і практика : підручник для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищ. навч. закладів / О.Б. Бігич та ін.; за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
7. T. Marin, S. Magnelli. Nuovo progetto italiano 1. Libro dello studente. Edilingua. Roma, 2006. 198 p.